

Program działania i rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie

Agnieszka Nowicka

WSTĘP

Program działania i rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie na najbliższe pięć lat, to zbiór pomysłów i działań jakie, w mojej ocenie, należy podjąć, aby biblioteka stała się przyjaznym i nowoczesnym centrum wiedzy i aktywności kulturalnej, odpowiadającym na potrzeby środowiska, zapewniającym bezpłatny dostęp do wszelkiego rodzaju informacji oraz przyczyniającym się do rozwoju czytelnictwa.

Moja wizja biblioteki to biblioteka z klimatem, otwarta na zmieniające się potrzeby czytelników i użytkowników w każdym przedziale wiekowym, nadążająca za współczesnymi tendencjami rozwoju bibliotekarstwa. To miejsce, które inspiruje i zachęca do wspólnego działania, wykorzystując potencjał mieszkańców.

Misją Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie powinno być dążenie do najwyższego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług, które podzieliłabym na cztery grupy:

- pierwszą jest działalność podstawowa, czyli gromadzenie, opracowywanie i udostępnienie księgozbioru oraz propagowanie książek i czytelnictwa we wszelkiej formie,
- drugim obszarem jest działalność kulturalna - należy do niej organizacja imprez promujących czytelnictwo i szeroko pojętą kulturę, np. konkursów recytatorskich, plastycznych, projekcja filmów, organizacja wystaw czy wyjazdów do teatru itd.,
- trzecim rodzajem działalności jest edukacja - w tym obszarze organizowane są kursy i warsztaty tematyczne, pogadanki, prelekcje,
- czwartym obszarem jest tzw. działalność pozostała – jego zakres jest najszerzy i najtrudniejszy do sprecyzowania, mowa tu o bibliotece jako miejscu, w którym można się nieformalnie spotkać, zrelaksować czy skorzystać komputera z możliwością wydruku.

CELE I DZIAŁANIA BIBLIOTEKI

W oparciu o zidentyfikowane zalety biblioteki i wyznaczone obszary do poprawy, przedstawione w Programie działania i rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie przedłożonym w 2017 r., biorąc pod uwagę realne możliwości placówki i to, co w ostatnim roku zostało w bibliotece wykonane, zaproponowałabym podjęcie następujących celów i działań,

wyznaczając sobie za główny cel: **wzmocnienie roli biblioteki w środowisku lokalnym.**

Cel strategiczny 1: Gromadzenie i udostępnianie zbiorów w postaci tradycyjnej i elektronicznej

1.1 Systematyczne badanie potrzeb czytelników i powiększanie zbiorów bibliotecznych

Biblioteka stale wstuchuje się w potrzeby czytelników i realizuje je. W 2018 r. uruchomiła nową stronę internetową, w której znajdują się zakładki „zapropnuj książkę” i „zapytaj bibliotekarza”. Również czytelnicy, którzy przychodzą do placówki, proponują zakupy konkretnych tytułów.

Dzięki corocznej dotacji od Wójta gminy Klembów, dotacji z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa i autorskim projektom, w wyniku których biblioteka pozyskała dodatkowe środki finansowe, systematycznie, min. raz w miesiącu, biblioteka główna i filia w Woli Rasztowskiej dokonują zakupów nowości wydawniczych w księgarniach internetowych. Najczęściej są to hity wydawnicze, kontynuacje znanych serii, książki do działu dziecięcego i młodzieżowego. Ponadto, dzięki grantom i pieniądzom, które biblioteka wypracowała na kiermaszu książek używanych, zakupiono audiobooki, czytniki e-booków i książki w języku angielskim.

W 2017 roku biblioteka zakupiła rekordową liczbę 1064 książek. Na dzień powstawania niniejszego programu (październik 2018 r.) wiadomo, że w 2018 roku będzie ich jeszcze więcej. Założeniem na kolejne 5 lat jest podtrzymanie tendencji wzrostowej.

1.2 Aktywne poszukiwanie źródeł finansowania

Zadaniem wszystkich pracowników biblioteki, a w szczególności jej dyrektora, jest aktywne poszukiwanie i bieżące monitorowanie źródeł finansowania oraz udział we wszystkich programach, konkursach, kampaniach i naborach, ogłaszanych przez ministerstwa, organizacje, stowarzyszenia, fundacje i inne podmioty, które działają na rzecz rozwoju informacji, czytelnictwa i kultury. 2018 rok pokazał, że zdobywanie środków jest możliwe. Biblioteka pozyskała ponad 60 tys. złotych na realizację przedsięwzięć takich, jak spotkania autorskie, konkursy dla dzieci, organizację wakacyjnych spotkań, zakup czytników e-booków, książek i audiobooków. Dzięki programom „Moje miejsce na Ziemi” Fundacji Orlen Dar Serca i „Generacja 5.0” Fundacji BGK, biblioteka pozyskała środki na 2019 rok i będzie mogła realizować kolejne spotkania autorskie dla dzieci i dorosłych oraz wspierać projekt dla seniorów. Założeniem biblioteki na kolejne 5 lat jest dalsze pozyskiwanie grantów na jej bieżącą działalność, by zapewnić użytkownikom biblioteki usług na jak najwyższym poziomie.

Cel strategiczny 2: Doskonalenie obsługi użytkowników biblioteki poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego

2.1 Przygotowanie pracowników biblioteki do obsługi czytelnika na najwyższym poziomie

Od kapitału ludzkiego, czyli wiedzy, zaangażowania i kreatywności bibliotekarzy, zależy jakość świadczonych usług. Profesjonalny personel biblioteki odpowiadający na zróżnicowane potrzeby informacyjne czytelników, wpływa na sposób jej postrzegania przez użytkowników, partnerów i decydentów. Kapitał ludzki jest, podobnie jak zasoby książkowe, finansowe i inne zasoby niematerialne, źródłem jej sukcesu albo porażki. Dbłość o stały rozwój i podnoszenie kompetencji zatrudnionych w bibliotece pracowników, z całą pewnością przełożą się na wzrost umiejętności analizy rynku i potrzeb użytkowników, a to z kolei na jak najlepszy wybór nowości wydawniczych oraz urozmaicenie oferty biblioteki. Zmieniające się potrzeby społeczności lokalnej, a także szybki rozwój nowoczesnych technologii, wymagają stałego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji wszystkich pracowników biblioteki we wszelkiego rodzaju kursach, szkoleniach i konferencjach. Pracownicy biblioteki powinni również kłaść nacisk na samokształcenie, chociażby poprzez czytanie prasy branżowej czy śledzenie wartościowych stron internetowych. W tym miejscu ujawnia się rola dyrektora biblioteki jako lidera, którego zadaniem jest dbanie o jego rozwój i wyzwalanie potencjału pracowników. Trzeba pamiętać, że im mniej osób pracuje w bibliotece, tym ważniejsze są umiejętności i inicjatywa każdej z nich. Istotne jest również stworzenie zintegrowanego, ufającego sobie zespołu, którego pracownicy nie będą obawiali się mówić otwarcie o swoich pomysłach, a także o niepowodzeniach. Chciałabym, aby w bibliotece było przyzwolenie na eksperymentowanie, otwieranie się na innowacyjne działania, a tym samym popełnianie błędów i uczenie się na nich.

2.2 Rozszerzenie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na terenie gminy Klembów

Biblioteka powinna być instytucją, która prowadzi szeroko pojętą współpracę z innymi instytucjami, placówkami edukacyjnymi, stowarzyszeniami i organizacjami na terenie gminy i powiatu. Usługi oferowane przez bibliotekę, zarówno w obszarze kultury, jak i edukacji, powinny być uzgadniane z innymi podmiotami. Nie chodzi bowiem o powielanie ofert skierowanych do mieszkańców czy o rywalizację między ośrodkami, ale o uzupełnienie działań tych instytucji. Współpraca jest, w mojej ocenie, czymś naturalnym, wzmacniającym potencjał wszystkich partnerów i umożliwiającym podnoszenie jakości świadczonych usług

na rzecz mieszkańców.

Cel strategiczny 3: Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjno-kulturalnej

3.1 Popularyzacja biblioteki jako miejsca spotkań nieformalnych

Biblioteka, jako jedno z nielicznych publicznych miejsc spotkań w gminie, może i powinna być otwarta dla formalnych i nieformalnych grup mieszkańców, którzy chcą realizować różnego typu aktywności. Powinna być udostępniona na spotkania lub aktywnie wspierać je poprzez ich inicjowanie i moderowanie. Chciałabym, aby biblioteka stała się nowoczesnym centrum spotkań, instytucją kulturalną, edukacyjną, rekreacyjną i społeczną o interdyscyplinarnym charakterze, skierowaną do szerokiego grona odbiorców. Myślą przewodnią placówki powinna być integracja społeczna poprzez najróżniejsze formy aktywności, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i grup nie w pełni uczestniczących w życiu wspólnoty lokalnej, a więc osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, o niskich dochodach. Aby tak się stało, biblioteka musi po pierwsze nawiązać z nimi kontakt, a więc stworzyć relację, w drugim kroku zacząć propagować swoje usługi. Trzecim krokiem będzie dialog z mieszkańcami, którzy, mam nadzieję, zaczną otwarcie mówić o swoich potrzebach i przedstawiać swoje pomysły, włączając się aktywnie w ich realizację. Biblioteka organizowała już takie spotkania: bożonarodzeniową sesję zdjęciową, SWAP ubraniowy z okazji Dnia Kobiet, rejestrację potencjalnych dawców szpiku i będzie je nadal organizowała.

3.2 Organizacja zajęć dedykowanych różnym grupom, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów

Zadaniem biblioteki jest zaspakajanie potrzeb jej użytkowników w zakresie obcowania z kulturą, zapewnienie rozrywki, stworzenie możliwości do aktywnego, wspólnego spędzania wolnego czasu, umożliwienie zawarcia nowych znajomości, wymiany poglądów, zdobywania nowych umiejętności, realizacji zainteresowań, zdolności, rozwijania poczucia estetyki i wrażliwości. W tym celu w bibliotece powinny być organizowane zróżnicowane formy pracy, aby w jak największym stopniu zaspokoić potrzeby wszystkich grup i utrzymać ich zainteresowanie uczestnictwem w kulturze. Wymienić tu należy chociażby wieczorki literackie, konkursy, wystawy.

3.3 Organizacja ferii zimowych, wakacji i wyjazdów.

Obowiązkiem biblioteki jest przygotowanie bogatej oferty zajęć edukacyjnych i zabaw w czasie

ferii zimowych i wakacji. Zorganizowane zajęcia dla dzieci i młodzieży mogłyby odbywać się, tak jak dotychczas 2-3 razy w tygodniu. Biblioteka to najlepsze miejsce na wspólne spotkania rówieśników oraz aktywne i produktywne spędzanie wolnego czasu, będące alternatywą dla komputera w domu. W tym czasie biblioteka mogłaby posiłkować się pomocą z zewnątrz, w postaci zaproszonych do niej animatorów kultury, nauczycieli języków obcych, nauczycieli robotyki czy osób prowadzących warsztaty teatralne. Przykładem są zajęcia zorganizowane przez bibliotekę w czasie ferii zimowych „Poznaj bliżej Mona Lisę (oraz inne arcydzieła i ich twórców)”, współprowadzone przez miejscową nauczycielkę plastyki lub wakacyjna „Przygoda z przyrodą”, współprowadzona przez właściciela zagrody edukacyjnej, pszczelarza, właściciela lokalnej przychodni, pracownicę urzędu gminy i pracownice biblioteki, wzbogacone o dwa spotkania autorskie. Dzięki grantowi uzyskanemu na 2019 r. „Generacja 5.0” Fundacji BGK, biblioteka zabierze seniorów na dwa spektakle do teatru.

ZAKOŃCZENIE

Uważam, że należy przełamać stereotypowy wizerunek biblioteki, jako placówki ograniczającej się do przechowywania i udostępniania księgozbioru. Chciałabym wzmocnić wizerunek Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie, aby zaczęła się cieszyć opinią miejsca, w którym nie tylko można wypożyczyć ciekawą książkę, ale również miło i pożytecznie spędzić czas, niezobowiązująco spotkać się ze znajomymi, nawiązać nowe kontakty. Jestem przekonana, że w bibliotece można zachować równowagę między tradycją i nowoczesnością, co w sposób demokratyczny pozwoli zaspokoić potrzeby użytkowników różnych grup społecznych i wiekowych. Widzę ją jako dynamiczną instytucję lokalną, współtworzącą życie kulturalne gminy. Jasną, przestronną, przyciągającą nie tylko ładnym wyglądem, ale i nowoczesnym wyposażeniem, dobrze zaopatrzoną w różne źródła informacji, poczynawszy od tradycyjnej książki po zbiory multimedialne, umiejętnie wykorzystującą nowoczesne technologie informatyczne, w której bibliotekarz jest życzliwym i kompetentnym przewodnikiem oraz kreatywnym partnerem jej użytkowników.

